

Frivillighetspris i Sandefjord

Setter stor pris på Tor

– Rørende og svært gledelig, sier Tor Strand, lederen av Natteravnene i Sandefjord. Han ble nylig hedret med Sandefjord kommunes Frivillighetspris.

– Dette motiverer, etter alt arbeidet som er lagt ned, sier 68-åringen, som er en stor ressurs og har synliggjort seg på mange felt i nærmiljøet.

Foruten et brennende engasjement for Natteravnene, har han i en årrekke vært leder i Frivillighetssentralens viktige arbeid for lokalsamfunnet.

– Ikke bare er dette en anerkjennelse for meg, men for innsatsen som er gjort av Natteravnene, smiler han.

Men at Natteravnene i Sandefjord har en sterk ressurs i Tor, viser komiteens begrunnelse. Her står det blant annet: «Når en ser Tor Strand, aner en dimensjoner. Det er høvdingens skikkelse, men også kanskje litt av bohemen – den ukonvensjonelle, som sprenger grensesperringe og går nye veier. Det er ikke til å unngå at samfunnet legger beslag på en slik person, eller at han automatisk blir dratt inn i arbeidet med å

Tor Strand mottok Årets frivillighetspris i Sandefjord 2004 for sitt mangeårige arbeid for Natteravnene og Frivillighetssentralen. (Fra venstre) Tor Strand, kona Inger Lise Strand, ordfører Bjørn Ole Gleditsch og komitémedlem Ole Kristian Hetlesæther. Litografiet er av Kåre Bøe. Foto: Sandefjords blad/Atle Møller

hjelpe andre. Og hjelpe andre, det har han i sannhet gjort».

Å hjelpe andre er én sak, noe annet er å

organisere. Tor Strand har også denne gaven.

Natteravnene i Sandefjord ble startet allerede i 1990 og er blant de første i landet. Etter to og et halvt år ble aktiviteten den gang innstilt. Tor var blant initiativtakerne da gruppen skulle startes igjen.

– I 1998 hadde Røde Kors, Voksne for barn, Politiet og Frivillighetssentralen et møte om situasjonen i byen vår. Vi kom fram til at vi skulle børste støvet av Natteravnjakkene og starte opp igjen med vandringer. Jeg var tilfeldigvis sekretær på dette møtet. Det ene tok det andre med seg, og jeg ble koordinator for Natteravnprosjektet, sier Tor Strand.

– Måten vi har organisert Natteravngruppen på fungerer godt. Alle foreldre av skolebarn gikk en gang hver på høsten og våren. I feriene utfordret vi de humanitære organisasjonene i byen til å få tak i vandrere. Denne ordningen anbefaler jeg, sier Strand. Prisen, en litografi av Kåre Bøe, ble overrakt av ordfører Bjørn Ole Gleditsch.

Vi gratulerer Tor Strand med en velfortjent pris!

En guide til utelivet

Ungdom som nettopp har begynt å gå «på byen» er målgruppen til en ny brosjyre utgitt av kriminalforebyggende råd. Folderen gir tips om hvordan ungdommene kan unngå vold og bråk, og informerer om hva de kan gjøre hvis de har vært utsatt for vold.

- Den er ikke-moraliserende, informativ og jeg tror den kommuniserer godt til ungdom. Den er fin å dele ut på vandringer og fungerer som en god kontaktskaper, sier daglig leder i Natteravnene Lars Norbom.

Brosjyren er gratis og kan bestilles i opp til 500 eksemplarer på 22 24 55 95 eller www.krad.dep.no.

på vingene

15 års marsj mot vold

Natt til 1. mai fyller Natteravnene 15 år. Det hele startet nærmest som en protestmarsj mot vold. 300 mennesker møtte opp og deltok på vandring.

Oppmøtestedet for vandringen var i borggården til Oslo Rådhus 1990. Det hadde vært flere alvorlige voldsepisoder i Oslo sentrum i tiden rett forut. Aftenposten Aften, sammen med politiet, mobiliserte til en folkeaksjon og mange møtte opp. Aftenposten

kunne dagen etter fortelle at det ikke hadde blitt rapportert om en eneste voldssituasjon.

– I Oslo sentrum skal 15-årsdagen rett og slett markeres med en ordinær vandring. Natt til 1. mai er det stort behov for natteravnere de fleste steder i landet. Det er større behov for natteravnene ute på vandring enn i et bursdagselskap, men vi kommer til å gratulere hverandre med dagen, smiler daglig leder i Natteravnene Lars Norbom.

På sporet av nye vandrerere

I januar ble reisende med Oslo Sporveier oppfordret til å bli natteravnere. Og responsen har ikke uteblitt. – Mennesker fra hele Oslo-området ringer oss, sier organisasjonssekretær i Natteravnene, Ole Myrvold.

Daglig har omlag 200.000 mennesker lest oppfordringen om å engasjere seg.

– Mange tar kontakt og vi viderefremidler kontakt til den natteravngruppen de ønsker å være med i. Som oftest vil de engasjere seg i sitt lokalmiljø, men mange vil også være med på vandring i sentrum, forklarer han.

Normalt koster en slik kampanje svært mye, men for Natteravnenes del er annonseplassen en gjentelse for at Natteravnenes vandrerere deler ut Nattbussenes rutetider.

– Dette er en vinn-vinn-situasjon for oss. Vi ønsker jo at feststemte mennesker skal komme seg fort ut av sentrum når festen er over. Med rutetidene parat kan vi hjelpe til med det, samtidig som det er en fin måte å komme i kontakt med folk på. I tillegg får vi annonsering verdt mange tusen, sier Myrvold fornøyd.

*Om lag 200 000 mennesker
fikk daglig med seg
Natteravnenes plakat
på Oslo Sporveier i januar.*

Natteravnene er en politisk uavhengig og ikke-moraliserende grassrotbevegelse av voksne kvinner og menn. Vi tror på at eldre, voksne menneskers tilstedeværelse i gatene virker dempende på vold- og skadeverksproblematikken. Natteravnene griper aldri fysisk inn i konflikter.

Natteravnene i Oslo har 30 grupper. Noen er i sentrum, men flere grupper er i bydelene. Kanskje også der du bor?

Vi søker flere Natteravnere

Som natteravnere får du gjøre alvor av dine forsøtt om å bryte ned vold og bråk. Natteravnene ryster ut respekt blant ungdom og voksne, og gir deg derfor et solid nett i ryggen for et personlig, sosialt engasjement.

Du må:

- VÆRE OVER 18 ÅR OG EIREN UNDER VANDRINGER
- KUNNE TENKE KLART NÅR ANDRES TANKER HAR LÅNT SEG

Du får:

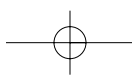
- FOREBYGGE MED DIN TILSTEDEVÆRELSE MOT VOLD OG BRÅK
- MELLEHET TIL Å HJULP NOE FOR ANDRE
- SAMFUNNENS GJEMT I PRAKSIS • STYRKE TIL SAMVITTEHET
- DELTA PÅ FORSTEDHELPSKURS DERSOM DU ØNSKER DET.

Vi har vandringer på en tid av dagen som sjeldent gir annen aktivitet. Du kan derfor delta som natteravn med god samvittighet også overfor familie og venner. Kanskje du også vil delta?

Meld din interesse til post@natteravnene.no eller ring **800 NO 125**
Vi kan også sende deg i kontakt med natteravn grupper andre steder i landet!

www.natteravnene.no

På sporet i Oslo

oppskrift

Trond Moi (i midten) flankert av Kenneth Hansen og Morten Aamodt.

Foto: Mats Widèn / Gyldendal forlag

Trond sine høner

Mange natteravngrupper lager posesuppe under vandringene. For å sprite opp litt, utfordret vi Trond Moi, en av Norges mest anerkjente kokker, til å gi oss en suppe som vil smake godt i kalde netter.

– Under vandring med Natteravnene er det godt å kunne varme seg med god mat. Med denne suppa får man i tillegg så mye energi at man kan være med til solen står opp! Jeg har veldig gode minner med denne hønesuppa. Den er sunn, smakfull, enkel og slett ikke vanskelig å lage. Den skulle passe godt for Natteravnene, sier Moi. Til neste utgave av Respekt utfordrer han mesterkokken Harald Osa til å bidra med en oppskrift. God appetitt og vandring!

Trond Moi har skrevet en rekke kokebøker, men er kanskje mest kjent for tv-serien «Tid for mat» på TV2.

www.natteravnene.no

En suppe til kalde kvelder

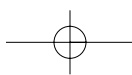
(ingredienser til 6 personer)

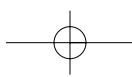
- 1 høne
- 2 hvitløksfedd
- 3 løk
- 1 bit selleriot
- 1 gulrot
- 1 purreløk
- 3 ss hakket frisk persille
- 1 ts timian
- 1 ts svartmalt pepper

Fremgangsmåte

1. Del høna i to og sett den på kok med riklig vann, ca 4 liter. Kok opp og skum godt av på toppen.
  2. Kutt hvitløk, løk, selleri og gulrot i strimler og ha oppi suppa. La den koke en time eller til høna blir mør. Ta ut høna og la den avkjøle seg litt og plukk kjøttet av beina og ha kjøttet i strimler tilbake i suppa.
  3. Finstrimle purreløken og la den koke med i 5 minutter.
  4. Smak til med salt, pepper, timian og persille.
- Serveres rykende varm med godt brød og meierismør.

respekt Nr 1 2005 15

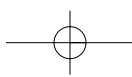

Slalåmravnene fra Groruddalen

Slalåm i Trysil, berg og dalbane på Liseberg og på to hjul i svingen med go-kart. Bjerke Natteravnner er gruppa som like gjerne fyller bussen med ungdommer og drar på tur, som å gå på vandringer.

Tekst og foto: Halvor Berg Hovind

n

– Vi ønsket oss mer kontakt med ungdommen i lokalmiljøet vårt. Derfor begynte vi å tøyne grensene for hva Natteravnene kan gjøre. Det er mye mer enn bare å gå på vandring, forklarer Terje Andresen, initiativtaker for Natteravnene på Bjerke. Sammen med lederen for den lokale Frivillighetsentralen, Bjørn Sjølie Hansen, driver han natteravngruppa som like gjerne kan kalles en fritidsklubb.

– *Hvordan ble Natteravnene på Bjerke startet?*

– Vi begynte våren 1999. Barna mine var små og jeg hadde lyst til å bidra til et godt oppvekstmiljø for dem. Da måtte jeg starte

tidlig, forteller Terje Andresen.

– Jeg tok kontakt med Frivillighetsentralen og vi kom fram til at Natteravnene kunne være tingen. Vi besøkte skolene i bydelen vår og fikk med oss en del foreldre. Dermed var vi i gang. Ungdommene lurte fælt på hva Natteravnene gjorde ute blant dem. Deres skepsis, kombinert med følelsen av at vi burde jo gjøre mer, satte oss på ideen om å arrangere aktiviteter for de unge i nærmiljøet.

– *Så hva gjør dere?*

– Vi har selvsagt vandring, men bare om våren og høsten. Om vinteren er det få ungdommer ute. Dermed kom ideen om å arrangere turer. Så vi har slalåmturer, gokartdag og tivolibesøk på Tusenfryd og Liseberg.

– *Hva synes ungdommene?*

– Oppslutningen er helt enorm, sier Bjørn Sjølie Hansen.

– På Trysilturene er vi rundt 60 stykker og fyller en stor buss. Da er vi rundt 60 stykker. På turen vi hadde mars i fjor, var det i overkant av 200 som ønsket å være med. Dessverre måtte vi skuffe mange. Vi skulle reise klokken sju på morgenen, og da møtte det opp flere som ikke hadde fått plass til å være med. De kom i håp om at noen ville forsøve seg. Det er klart det er hyggelig, men på samme tid er det et tydelig signal om at det skulle vært flere slike tilbud. Til Gokartarrangementet fylte vi to busser.

– *Turene medfører mye ansvar, hvordan løser dere det?*

– Vi må selvfølgelig sørge for å ha nok voksne med. Informasjon og samarbeid med foreldrene er også viktig. Når vi er tilbake, sørger vi for at hver enkelt kommer seg helt frem til døra, og vi prøver å komme tilbake såpass sent at det ikke er noe alternativ for ungdommene å samles til fest etterpå.

For eksempel stenger skibakken i Trysil klokka 17.

Vi ville vært hjemme på Bjerke klokka 20 hvis vi kjørte

direkte, men velger å stoppe et sted for å spise pizza, prate og hygge oss sammen i stedet. Da er vi ikke hjemme for nærmere midnatt, og hver enkelt kjøres hjem til spente foreldre.

– *Hva er motivasjonen deres for å gjøre alt dette?*

– Vi ønsker å kjenne ungdommene i lokalmiljøet vårt. Det er klart at det er mye arbeid og planlegging, men dette gir så mye tilbake. Vi får bli kjent med mange flotte unge mennesker, og vi ser at det vi gjør blir satt pris på. Ved å arrangere turer, markerer vi at Natteravnene er på ungdommens side og ikke Politiet eller foreldrerens forlengede arm. Når vi møter ungdommer ute på kveldstid oppleves vi som positive bidragsyttere og allierte. Det er jo det vi ønsker: å være til stede for ungdommen. Vi har også et ønske om å gi de unge gode opplevelser. Det er godt for alle å komme seg ut av byen en gang i blant, få nye impulser og ha det kjekt i et rusfritt miljø.

– *Disse tilbudene må da koste en del. Hvordan finansierer dere det?*

– Vi er heldige som er i en bydel som ser viktigheten av det vi gjør, så noe støtte får vi derfra. I tillegg må vi ta en egenandel for deltakerne. De som har problemer med å betale, tilbyr vi et par timers jobbing for Frivillighetsentralen. Det er en ordning som fungerer. Men det er klart at økonomi er en utfordring.

– *Hvordan er kontakten med andre aktører i nærmiljøet?*

– Vi har nær kontakt med kommunens uteteam og Politiet. I tillegg er det selvsagt viktig å ha godt samarbeid med skolene. Det er gjennom skolene vi kan komme i dialog med foreldrene.

Når barna begynner på ungdomsskolen skjer det ofte noe med mange foreldre. De skjønner at barna deres begynner å bli store og bekymringene rundt rus og ungdomsmiljøet melder seg. Behovet for informasjon øker, men mange vet ikke hvor de skal henvende seg. Derfor har vi tatt initiativ til møter på skolene hvor vi snakker om ungdomsmiljøet. Sammen med Politiet og Ute-teamet sitter vi i et panel og besvarer spørsmål. Det har vært fint.

– *Hva er motivasjonen for all jobbingen?*

– Det er at vi får utrolig mye igjen for det vi gjør. Alle som jobber med ungdom vet at det er krevende, men at det gir det dobbelte igjen!

Om Bjerke:

- Ligger i Groruddalen, nordøst for Oslo sentrum.
- En blanding av blokkbebyggelse, reist på 1960-tallet, og eneboliger.
- 3 grunnskoler
- Ca 24.000 innbyggere. Av disse er 1.800 mellom 10 og 17 år.
- 45 faste natteravnere.

– Ungdom er under ombygging

Margreth Olin

– Jeg mener at ungdom skulle hatt et skilt på brystet hvor det står «Under ombygging». Da ville voksne bli minnet om hvor sårbar ungdomstid er, sier Margreth Olin, skaperen av filmen «Ungdommens råskap».

Tekst: Halvor Berg Hovind

– Uroen hos ungdom er først og fremst en indre uro. De er i en fase av livet der de må forholde seg til dansende hormoner, et

ansikt og en kropp som endrer seg nærmest daglig og høye forventninger, forklarer Margreth Olin.

Det siste året har hun tilbrakt tre måneder på Hauketo ungdomsskole i Oslo, for å filme hverdagen til elevene ved 10. trinnet. Resultatet har gått på kinoer i hele landet til strålende kritikker. Filmen handler om livet i skolemiljøet, men kanskje aller mest om det å være ung og hvordan de unge må forholde seg til en verden skapt av voksne.

– Den ytre uroen kommer hos enkelte når de må være i et system som det skolen er,

som ikke tar nok høyde for at barn er ulike og lærer på ulike måter. Barn med stort behov for å bevege seg, barn med stort behov for å bli møtt og sett utfordrer en skole med knappe ressurser. Uro og energi er signaler som må tas på alvor og ikke avfeies som bråk og mangel på disiplinsier Olin.

Filmskaperen er opptatt av å øke de voksnes forståelse for ungdoms virkelighet. Den indre uroen kommer til syne når de unge må være i et system som ikke er romslig nok.

– Jeg skulle ønske vi kunne se denne

Margreth Olin fikk skolehverdagen på Hauketo skole ut til oss alle gjennom filmen "Ungdommens raskap".

Foto: Speranza /Helge Hansen

kraften og energien som positiv, at dette er skapende barn, kreative barn, mange av dem har livserfaringer som må få anerkjennelse og rom til å spille seg ut. I stedet blir de altfor ofte avvist. Vi må se og møte det enkelte barnet.

Mye må gjøres med skolen

Hun er krass, myk, klok og bestemt. Og hun taler de stemmeløses sak.

- Voksne tenker med hodet, mens hver alder barnet står i er styrt av lovmessigheter. Ulike behov til ulik alder. Nå roper politikerne at

lærere må bruke mer disiplin for å holde orden på de unge og det er veldig skummelt. Jeg tror at for mange får diagnosen ADHD og blir overmedisinert. Norge ligger på topp i bruk av ritalin. Medisineringen blir i mange tilfeller brukt for å dempe prosesser som er naturlige hos de unge.

«Ungdommens raskap» ble et av vinterens viktigste innspill i skoledebatten. VG karakteriserte filmen som "politikerpensum". Olin mener at mye må gjøres med skolen. Skolemiljøet kan for noen være en konfliktarena, men hun tilføyer:

– En ting er at miljøet kan være preget av

konflikter, en annen at de unges liv er så konfliktfylte. De må forholde seg både til barnet og den voksne i seg selv, forholde seg til nærhetsbehov og trang til selvstendighet, og de tester grenser og har behov for grensesetting. Det de unge først og fremst trenger, er foreldre og lærere som tar ansvar for å ha en sunn kontakt, som er trygge på seg selv og som skaper et større rom for menneskelig utfoldelse. De unge er «under ombygging». Sånt tar tid og det krev-er medlevelse, mener Olin.

på vingene

Husk
påmelding
til Norway Cup

Ros til fotballravnene

– Norway Cup hadde vært sjanseløs uten Natteravnene og Utekontakten, innsatsen er uvurderlig, skryter cup-sjef Frode Kyvåg.

Tekst: Halvor Berg Hovind

Generalsekretæren for Norway Cup er full av lovord over innsatsen Natteravnene gjør en hektisk sommeruke hvert år, når 25-30.000 unge fotballspillere samles til verdens største idrettsarrangement for barn og unge på Ekebergsletta.

– Natteravnene og Utekontakten samarbeider på en utmerket måte. Sammen med Politiet sørger de for at det aller meste blir løst på en profesjonell måte, sier Kyvåg.

Det er nettopp tilstedeværelsen av voksne, trygge mennesker som er så viktig, mener han.

– Med alle ungdommene, både deltakerne, og alle de som er bosatt i Oslo-området og kommer for å treffe nye ungdommer og oppleve spenning, er det en enorm utfordring for oss som arrangører å holde orden på alt som skjer sent og tidlig. For å klare det har Norway Cup bygget opp et kjempeapparat for å kunne stå best mulig rustet, spesielt rundt det som kan skje på kveld- og nattetid. Mye av det som kan skje av uheldig karakter er det mulig å eliminere

ved forebyggende arbeid. I denne forbindelse tror jeg vi kort og greit vi kan si at vi hadde vært sjanseløse uten Natteravnene og Utekontaktene, sier han.

Om noen måneder er det igjen avspark på Ekebergsletta.

Organisasjonssekretær i Natteravnene, Ole Myrvold lover at Natteravnene vil være på plass på femte året, og oppfordrer flere til å delta.

– Vi er på Ekebergsletta om dagen, men drar ned til Karl Johans gate og diskoteket om kvelden. Med campingvogn, partytelt og gule refleksevester er Natteravnene et godt synlig innslag og mange henvender seg. Grupper på to – tre personer går rundt og prater med de unge spillere, sier han.

Flere lokale natteravngrupper i Oslo har også vandringer rundt skolene der fotballspillerne bor. Selv om mange grupper ikke har vandringer i sommerferien, er uken med Norway Cup noe som prioriteres. Også foreldre som er på cupen er hjertelig velkomne til en liten vandring.

– Jo flere som blir med på vandringerne på sletta, desto bedre! Det kan være lenge å vente mellom fotballkampene, så tiden kan kortes ned ved å bli med på en vandring, sier Myrvold.

Frode kyvåg har vært generalsekretær for Norway Cup i en årrekke.

Foto: Brukt med tillatelse fra Dagbladet.

En uke hvert år legger Natteravnene ut på vandring i fullt dagslys. Det er når verdens største idrettsarrangement for barn og unge går av stabelen på Ekebergsletta. Bjørg Rambøl og Knut Fjeldet er trofaste vandrere.

Foto: Allers / Øyvind Kjølborg